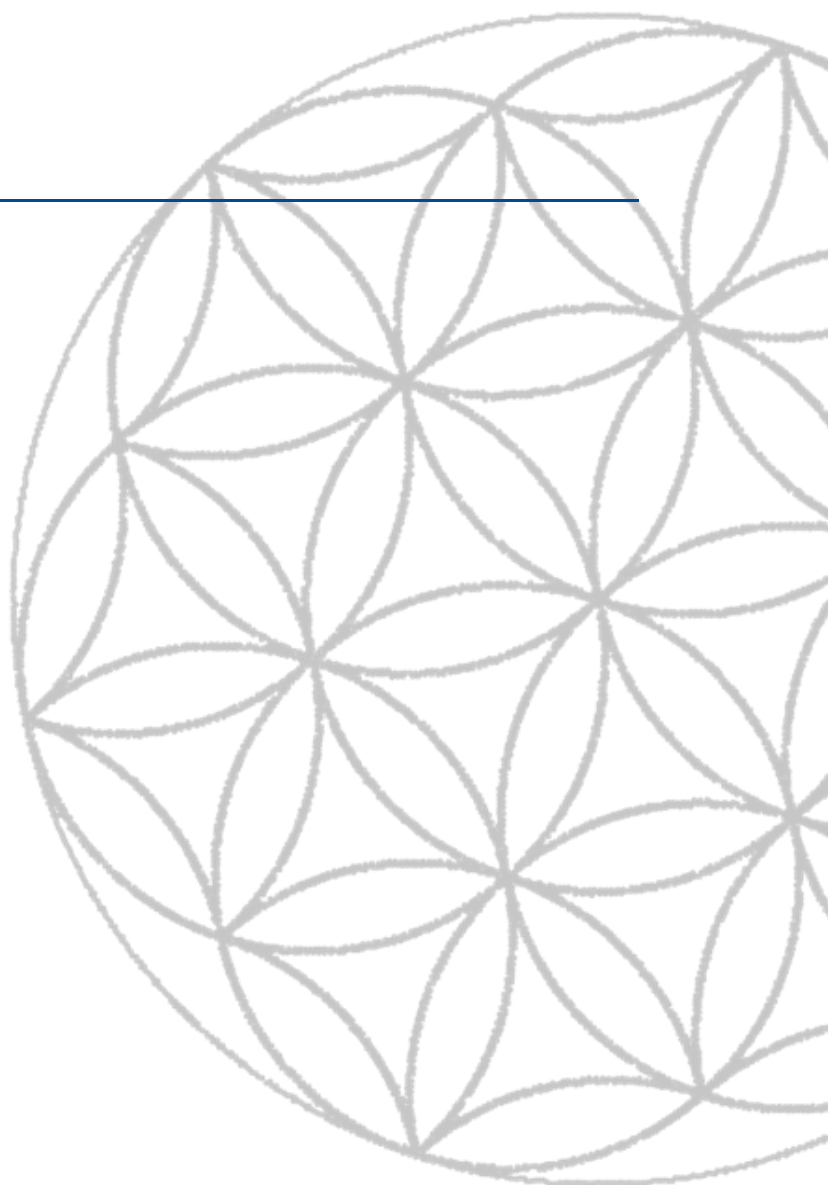

Wjazd, pobyt i praca w Polsce

(obywatele Ukrainy i innych państw)

13 marca 2022 r.

Spis treści:

1. Przekraczanie granicy Polski	3
1.1. Gdzie i jak mogę przekroczyć granicę?	3
1.2. Czy w Polsce czeka mnie kwarantanna? Czy muszę mieć szczepienie?	3
1.3. Jakie dokumenty muszę mieć przy sobie przy przekraczaniu granicy?	3
1.4. Jakie są zasady przekraczania granicy przez osoby nieletnie?	3
1.5. Co zrobić, jeśli nie mam dowodu wjazdu (np. stempla w paszporcie)?	4
1.6. Czy muszę rejestrować się w punkcie recepcyjnym?	4
1.7. Czy muszę mieć numer PESEL i profil zaufany w Polsce? Jak mogę je uzyskać?	4
2. Pobyt i praca w Polsce	5
2.1. Jestem w Polsce. I co dalej?	5
2.2. Obywatele Ukrainy, wjazd do Polski z Ukrainy 24 lutego 2022 r. lub później oraz niektóre inne osoby	6
2.3. Obywatele Ukrainy, wjazd do Polski przed 24 lutego 2022 r. lub z państwa innego niż Ukraina	7
2.4. Obywatele innych państw niż Ukraina, wjazd do Polski 24 lutego 2022 r. lub później	8
2.5. Obywatele innych państw niż Ukraina, wjazd do Polski przed 24 lutego 2022 r.	8
3. Ochrona tymczasowa i międzynarodowa	9
3.1. Co to jest ochrona tymczasowa?	9
3.2. Co to jest ochrona międzynarodowa (status uchodźcy)?	9
3.3. W jakim państwie przysługuje mi ochrona tymczasowa lub międzynarodowa?	10
3.4. Czy warto skorzystać z ochrony tymczasowej lub międzynarodowej?	10
3.5. Czy jeśli korzystam z ochrony tymczasowej, mogę się ubiegać o ochronę międzynarodową?	10
4. Pobyt w Polsce – wybrane zasady ogólne	11
4.1. Zezwolenia na pobyt czasowy	11
4.2. Zezwolenia na pobyt stały	11
4.3. Wizy krajowe (D)	12
5. Praca w Polsce – wybrane zasady ogólne	13
5.1. Program „Poland. Business Harbor” („PBH”)	13
5.2. Oświadczenia	13
5.3. Zezwolenia na pracę	14
5.4. Zezwolenia na pobyt czasowy	15
6. Członkowie rodziny – wybrane zasady ogólne	16
Zezwolenia na pobyt czasowy dla członków rodziny i bliskich	16

1. Przekraczanie granicy Polski

1.1. Gdzie i jak mogę przekroczyć granicę?

Wszystkie przejścia graniczne między Polską a Ukrainą są czynne i wszystkie (do odwołania) obsługują także ruch pieszy. Przejścia znajdują się w: Dorohusku, Korczowej, Hrebennem, Medyce, Budomierzu, Krościenku, Zosinie i Dołhobyczowie.

Informacje o sytuacji na poszczególnych przejściach granicznych można znaleźć tutaj: <https://www.gov.pl/web/ukraina/sytuacja-na-przejsciach-granicznych-z-ukraina>.

Szczegółowych informacji o przekraczaniu granicy udziela Straż Graniczna pod nr: +48 82 568 51 19.

Po przekroczeniu granicy możesz swobodnie poruszać się po terytorium Polski – nie musisz przebywać w zamkniętym ośrodku dla cudzoziemców.

1.2. Czy w Polsce czeka mnie kwarantanna? Czy muszę mieć szczepienie?

Osoby wjeżdżające do Polski z Ukrainy nie muszą okazywać negatywnego wyniku testu na COVID-19 ani odbywać kwarantanny, niezależnie od tego, czy są zaszczepione, czy nie.

1.3. Jakie dokumenty muszę mieć przy sobie przy przekraczaniu granicy?

Obywatele Ukrainy mogą wjechać do Polski m.in. na podstawie:

- paszportu biometrycznego w ramach ruchu bezwizowego (obecnie nie są wymagane inne dokumenty takie jak dowód posiadania środków utrzymania czy ubezpieczenia),
- zgody komendanta Straży Granicznej udzielanej na 15 dni podczas przekraczania granicy (jeśli masz inny niż paszport biometryczny dokument tożsamości lub – wyjątkowo – zwłaszcza w przypadku małych dzieci, jeśli dziecko nie ma żadnego dokumentu tożsamości),
- wizy krajowej (D) lub wizy Schengen (C) lub dokumentu pobytowego wydanego przez inne państwo Schengen,
- zezwolenia na pobyt czasowy, pobyt stały lub pobyt rezydenta długoterminowego UE i ważnej karty pobytu,
- wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (status uchodźcy) złożonego na polskim przejściu granicznym.

Od 24 lutego 2022 r. (do odwołania) także obywatele innych państw mogą wjechać do Polski z Ukrainy na podstawie paszportu lub dokumentu tożsamości. Nie są wymagane żadne inne dokumenty.

1.4. Jakie są zasady przekraczania granicy przez osoby nieletnie?

Od 24 lutego 2022 r. (do odwołania) granicę Polski z Ukrainą mogą przekraczać osoby nieletnie podróżujące w obecności jednego rodzica, bez zgody drugiego rodzica. Granicę mogą przekraczać także osoby nieletnie w obecności innej osoby niż rodzic (lub opiekun prawny), np. innego członka rodziny czy sąsiada – w takim przypadku trzeba okazać pisemną zgodę (wystarczy zdjęcie, skan lub kopia zgody) co najmniej jednego z rodziców (lub opiekuna prawnego). Nie trzeba zatem obecnie okazywać notarialnej zgody rodzica (opiekuna) lub rodziców (opiekunów) nieobecnych przy przekraczaniu granicy.

1.5. Co zrobić, jeśli nie mam dowodu wjazdu (np. stempla w paszporcie)?

Jeśli przekroczyłeś/przekroczyłeś granicę Polski z Ukrainą po 24 lutego 2022 r., ale nie masz stempla w paszporcie ani innego dokumentu potwierdzającego wjazd do Polski, udaj się do najbliższego urzędu gminy lub miasta, aby zarejestrować swój wjazd. Masz na to 60 dni od dnia wjazdu do Polski. (Wcześniej wjazd do Polski należało potwierdzić bezpośrednio w placówce Straży Granicznej).

1.6. Czy muszę rejestrować się w punkcie recepcyjnym?

Rejestracja w punkcie recepcyjnym nie jest obowiązkowa.

Jeśli jednak po przyjeździe do Polski chcesz skorzystać z pomocy, udaj się do jednego z punktów recepcyjnych wymienionych na stronie Urzędu do Spraw Cudzoziemców (<https://www.gov.pl/web/udsc/punkty-recepcyjne2>). Punkty recepcyjne znajdują się zarówno przy granicy, jak i w głębi kraju.

W punktach tych można m.in. otrzymać posiłek, pomoc medyczną, odpocząć, uzyskać pomoc w organizacji transportu i zostać skierowanym dalej, do miejsca, gdzie zapewniony będzie bezpłatny nocleg i wyżywienie.

1.7. Czy muszę mieć numer PESEL i profil zaufany w Polsce? Jak mogę je uzyskać?

Numer PESEL to powszechny numer ewidencyjny przydatny w Polsce do załatwiania wielu spraw, w tym spraw urzędowych.

Jeśli jesteś osobą, do której stosuje się zasady opisane w pkt 2.2, powinieneś, w celu ułatwienia sobie korzystania z przysługujących Ci uprawnień, zarejestrować się i uzyskać numer PESEL. Żeby to zrobić należy złożyć osobiście wniosek w dowolnym urzędzie gminy lub miasta w Polsce. Taki wniosek możesz też złożyć w imieniu swojego dziecka lub dziecka, które pozostaje pod Twoją opieką. Wnioski można składać od 16 marca 2022 r.

W razie trudności urzędnik pomoże Ci na miejscu wypełnić wniosek.

Do wniosku musisz dołączyć fotografię spełniającą wymogi fotografii do dowodu osobistego. Podczas składania wniosku zostaną od Ciebie pobrane odciski palców (nie dotyczy to, między innymi, osób, które nie ukończyły 12 roku życia). Musisz także okazać dowód tożsamości. Jeśli go nie masz, złożysz oświadczenie, które zastąpi ten wymóg.

Przy okazji składania wniosku o numer PESEL możesz też uzyskać tak zwany profil zaufany. Wystarczy, że wyrazisz na to zgodę i podasz między innymi swój numer telefonu komórkowego i adres e-mail. Profil zaufany pozwala załatwiać szereg spraw urzędowych przez internet.

Składając wniosek w urzędzie otrzymasz potwierdzenie nadania numeru pesel i utworzenia profilu zaufanego.

Jeśli nie jesteś osobą, do której stosuje się zasady opisane w pkt 2.2, także możesz uzyskać numer PESEL i profil zaufany, na zasadach ogólnych.

2. Pobyt i praca w Polsce

2.1. Jestem w Polsce. I co dalej?

Wszystko zależy od tego, jakie masz obywatelstwo oraz kiedy, z jakiego kierunku i na podstawie jakiego dokumentu wjechałeś/wjechałaś do Polski. W zależności od tego szukaj informacji w jednym z punktów wskazanych poniżej. Zanim przejdziesz dalej, zapoznaj się z sekcją „Pamiętaj!” pod tabelą.

		Wjazd do Polski?		
		przed 24 lutego 2022 r.	24 lutego 2022 r. lub później	
			z Ukrainy	z innego państwa
Jesteś obywatelem Ukrainy?	tak	pkt 2.3	pkt 2.2	pkt 2.3
	nie	pkt 2.5	pkt 2.4	pkt 2.5
Zasady opisane w pkt. 2.2 stosują się do Ciebie także, jeśli jesteś: - Obywatelem/ką Ukrainy i posiadasz Kartę Polaka lub jesteś członkiem najbliższej rodziny takiej osoby i przybyłeś/aś do Polski 24.02.2022 r. lub później (z dowolnego kraju) - Obywatelem/ką innego państwa niż Ukraina - małżonkiem obywatela Ukrainy i przybyłeś do Polski 24.02.2022 r. lub później, bezpośrednio z terytorium Ukrainy				
Zasady opisane w pkt. 2.2 stosują się także do dzieci urodzonych w Polsce przez matki, do których stosują się zasady opisane w pkt 2.2				

Pamiętaj!

- Jeśli masz już **zezwoleń na pobyt stały, zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego UE** albo status **uchodźcy**, zasady Twojego pobytu i pracy w Polsce **nie zmieniają się**.
- Uprawnienia przysługujące Ci w Polsce **nie dają Ci prawa do pracy w innych krajach UE**. Takie prawo musisz uzyskać zgodnie z przepisami państwa, w którym zamierzasz pracować.
- Uprawnienia przysługujące Ci w Polsce **nie dają Ci prawa do wjazdu i pobytu w innych krajach UE**. Możesz podróżować do większości z nich na zasadach ogólnych (a więc na łączny okres do 90 dni w okresie każdych 180 dni) na podstawie:
 - ochrony tymczasowej albo międzynarodowej, jeśli z niej korzystasz / została Ci przyznana i masz potwierdzający to dokument (zobacz pkt 3),
 - paszportu biometrycznego w ramach ruchu bezwizowego, jeśli Ci przysługuje i nie wyczerpałeś/wyczerpałaś go, np. pobylem w Polsce,
 - wydanej przez Polskę ważnej wizy krajowej lub ważnego zezwolenia na pobyt (wraz z paszportem biometrycznym).

Jeśli masz wątpliwości, przed wyjazdem z Polski najlepiej **skontaktuj się z ambasadą** kraju, do którego zamierzasz się udać. Jeśli **nie masz paszportu**, skontaktuj się z ambasadą swojego kraju na terytorium Polski lub innego państwa Unii Europejskiej.

2.2. Obywatele Ukrainy, wjazd do Polski z Ukrainy 24 lutego 2022 r. lub później oraz niektóre inne osoby

A) Pobyt bezpośrednio po wjeździe do Polski

Poniższe zasady nie stosują się do Ciebie, jeśli złożyłaś/eś w Polsce wniosek o przyznanie ochrony międzynarodowej (statusu uchodźcy) lub zadeklarowałaś/eś zamiar złożeniu takiego wniosku. Jeśli w takim przypadku chcesz skorzystać z poniższych zasad, musisz cofnąć swój wniosek lub deklarację.

	Podstawa wjazdu	Okres pobytu legalnego / uznanego za legalny
Grupa I	Zgoda komendanta Straży Granicznej Ruch bezwizowy Wiza (każda) Dokument pobytowy wydany przez inne państwo obszaru Schengen	Po upływie okresu legalnego pobytu na aktualnej podstawie (np. ruchu bezwizowego) Twój pobyt jest automatycznie uznawany za legalny do 24.08.2023 r.* W okresie uznania pobytu za legalny możesz przekraczać granicę polsko-ukraińską, jednak wyjazd z Polski na dłużej niż miesiąc pozbawi Cię prawa do przedłużonego pobytu.
Grupa II	Zezwolenie na pobyt czasowy wydane przez Polskę	Zezwolenie zostaje automatycznie (bez uzyskiwania dodatkowych dokumentów) przedłużone do 31.12.2022 r.* jeśli jego ważność upływa przed tą datą. W okresie przedłużenia ważności zezwolenia możesz przekraczać granicę polsko-ukraińską tylko w czasie obowiązywania przepisów związanych z COVID-19.*

* Obecnie na podstawie obowiązujących w Polsce przepisów szczególnych dotyczących epidemii COVID-19 obywatele Ukrainy i innych państw mogą legalnie przebywać w Polsce także po upływie okresu ważności wiz krajowych i zezwoleń na pobyt czasowy (są one przedłużane automatycznie). Przedłużenie na tej podstawie obowiązuje do 30 dni od dnia odwołania stanu epidemii lub zagrożenia epidemicznego, cokolwiek nastąpi później (obecnie w Polsce obowiązuje stan epidemii).

B) Dalszy pobyt w Polsce

Jeśli należysz do Grupy I i chcesz przedłużyć legalny pobyt w Polsce po 24 sierpnia 2023 r., złóż wniosek o jednorazowe zezwolenie na pobyt czasowy na okres 3 lat. Otrzymasz je bez żadnych dodatkowych warunków. Uzyskasz wówczas także kartę pobytu.

Taki wniosek możesz złożyć po upływie co najmniej 9 miesięcy od dnia przybycia do Polski, nie później jednak niż 24 sierpnia 2023 r. do wojewody w województwie, na terenie którego mieszkasz w chwili złożenia wniosku.

Jeżeli należysz do Grupy II, nie możesz ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy opisane wyżej. Zastosowanie mają do Ciebie zasady ogólne dotyczące uzyskiwania zezwoleń na pobyt czasowy (zobacz pkt 4 i 6).

C) Prawo do pracy w Polsce

Masz prawo legalnie pracować w Polsce przez cały okres legalnego pobytu w Polsce, bez względu na podstawę takiego pobytu. Nie musisz uzyskiwać żadnych dodatkowych zgód ani zezwoleń. Takich zgód ani zezwoleń nie musi także uzyskiwać Twój pracodawca w Polsce. Musi on jedynie zawiadomić –

w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia przez Ciebie pracy – powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania pracodawcy o powierzeniu wykonywania Ci pracy. Zawiadomienia tego dokona elektronicznie, za pośrednictwem portalu *praca.gov.pl*.

Jeśli nie masz pracy w Polsce, możesz zarejestrować się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna i korzystać z przysługujących w związku z tym w Polsce uprawnień, m.in. z pomocy w znalezieniu pracy, ze szkoleń zawodowych oraz z zasiłków.

D) Prawo do prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce

Jeśli masz numer PESEL, masz także prawo podejmować i wykonywać działalność gospodarczą w Polsce (i zawierać tzw. umowy B2B) na takich samych zasadach jak obywatele polscy, przez cały okres legalnego pobytu w Polsce, bez względu na podstawę takiego pobytu. Nie musisz uzyskiwać żadnych dodatkowych zgód ani zezwoleń.

2.3. Obywatele Ukrainy, wjazd do Polski przed 24 lutego 2022 r. lub z państwa innego niż Ukraina

A) Pobyt bezpośrednio po wjeździe do Polski

Jeśli posiadasz Kartę Polaka lub jesteś członkiem najbliższej rodziny jej posiadacza i przybyłeś/eś do Polski 24.02.2022 r. lub później, stosują się do Ciebie zasady opisane w pkt 2.2

Podstawa wjazdu	Okres pobytu legalnego / uznanego za legalny		
Ruch bezwizowy Wiza Schengen wydana przez Polskę Wiza lub inny dokument wydany przez inne państwo Schengen	(wjazd przed 24.02.2022 r.) Twój pobyt jest uznawany za legalny przez 18 miesięcy. W tym czasie, po wyczerpaniu 90 dni pobytu na podstawie ruchu bezwizowego, wizy lub dokumentu pobytowego, możesz przekraczać granicę polsko-ukraińską tylko w okresie obowiązywania przepisów związanych z COVID-19 i jeśli przebywałeś w Polsce już w dniu 14 marca 2020 r.*		(wjazd 24.02.2022 r. lub później) Po upływie okresu legalnego pobytu na aktualnej podstawie Twój pobyt nie podlega przedłużeniu. Rozważ wystąpienie o ochronę tymczasową lub zezwolenie na pobyt.
Zgoda komendanta Straży Granicznej	(wjazd z Ukrainy) Twój pobyt jest uznawany za legalny przez 18 miesięcy. Nie możesz przekraczać granicy.	(wjazd z innego państwa przed 24.02.2022 r.) Twój legalny 15-dniowy pobyt nie podlega przedłużeniu. Rozważ wystąpienie o zezwolenie na pobyt.	(wjazd z innego państwa 24.02.2022 r. lub później) Twój legalny 15-dniowy pobyt nie podlega przedłużeniu. Rozważ wystąpienie o ochronę tymczasową lub zezwolenie na pobyt.
Wiza krajowa (D) lub Zezwolenie na pobyt	Wiza lub zezwolenie zostają automatycznie przedłużone do 31.12.2022 r.* , jeśli ich ważność upływa przed tą datą. W okresie przedłużenia ważności wizy lub		

czasowy wydane przez Polskę	zezwolenia możesz przekraczać granicę tylko w czasie obowiązywania przepisów związanych z COVID-19.*
-----------------------------	--

* Obecnie na podstawie obowiązujących w Polsce przepisów szczególnych dotyczących epidemii COVID-19 obywatele Ukrainy i innych państw mogą legalnie przebywać w Polsce także po upływie okresu ważności wiz krajowych i zezwoleń na pobyt czasowy (są one przedłużane automatycznie). Dodatkowo, jeśli przebywali w Polsce 14 marca 2020 r. w ramach ruchu bezwizowego, na podstawie wiz Schengen albo wiz lub dokumentów wydanych przez inne państwo obszaru Schengen, ich pobyt uznaje się dalej za legalny. Przedłużenie ważności lub uznanie dalszego legalnego pobytu trwa do 30 dni od dnia odwołania stanu epidemii lub zagrożenia epidemicznego, cokolwiek nastąpi później (obecnie w Polsce obowiązuje stan epidemii).

B) Dalszy pobyt w Polsce

Zastosowanie mają do Ciebie zasady ogólne, w tym dotyczące uzyskiwania zezwoleń na pobyt czasowy (zobacz pkt 4 i 6).

C) Prawo do pracy w Polsce i prawo do prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce

Pod warunkiem, że legalnie przebywasz w Polsce, zastosowanie mają do Ciebie szczególne zasady opisane w pkt 2.2 c i d, przez cały okres takiego legalnego pobytu.

2.4. Obywatele innych państw niż Ukraina, wjazd do Polski 24 lutego 2022 r. lub później

Jeżeli jesteś małżonkiem obywatela Ukrainy i wjechałeś do Polski z Ukrainy lub jesteś członkiem najbliższej rodziny obywatela Ukrainy posiadającego Kartę Polaka, stosują się do Ciebie zasady opisane w pkt 2.2

W innych przypadkach w zakresie prawa do pobytu i pracy w Polsce stosują się do Ciebie dotychczasowe zasady ogólne (zobacz pkt 4, 5 i 6). Stosują się także przepisy szczególne dotyczące epidemii COVID-19. Dodatkowo możesz skorzystać z ochrony tymczasowej, jeśli należysz do którejś z kategorii osób uprawnionych (zobacz pkt 3, w szczególności 3.1).

2.5. Obywatele innych państw niż Ukraina, wjazd do Polski przed 24 lutego 2022 r.

W zakresie prawa do pobytu i pracy w Polsce stosują się do Ciebie dotychczasowe zasady ogólne (zobacz pkt 4, 5 i 6). Stosują się także przepisy szczególne dotyczące epidemii COVID-19.

3. Ochrona tymczasowa i międzynarodowa

3.1 Co to jest ochrona tymczasowa?

Decyzją wykonawczą Rady Unii Europejskiej 2022/382 z 4 marca 2022 r. wprowadzona została ochrona tymczasowa dla osób dotkniętych wojną w Ukrainie.

Ochrona tymczasowa przysługuje osobom, które opuściły Ukrainę (nie ma wymogu wjazdu do Polski bezpośrednio z Ukrainy) 24 lutego 2022 r. lub później i są:

- obywatelem Ukrainy, który mieszkał w Ukrainie przed 24 lutego 2022 r.,
- obywatelem innego państwa, który przed 24 lutego 2022 r. korzystał z ochrony międzynarodowej lub równoważnej ochrony krajowej w Ukrainie,
- obywatelem innego państwa, który przed 24 lutego 2022 r. przebywał w Ukrainie na podstawie zezwolenia na pobyt stały i nie może powrócić do państwa swojego pochodzenia ze względu na grożące tam niebezpieczeństwo,
- członkiem rodziny (małżonek, dziecko, inny krewny lub partner zamieszkujący razem i będący całkowicie lub częściowo na utrzymaniu) którejkolwiek z wyżej wymienionych kategorii osób.

Żeby skorzystać z ochrony w Polsce, musisz wystąpić do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o wydanie zaświadczenia. Wydanie takiego dokumentu powinno odbyć się możliwie sprawnie i nie podlega opłacie.

W Polsce ochrona tymczasowa przysługuje Ci do chwili, gdy powrót do Ukrainy stanie się możliwy, co do zasady przez rok od Decyzji Rady UE 2022/382 z 4 marca 2022 r. Jeśli stan zagrożenia nie ustąpi przez ten czas, okres ten będzie mógł zostać przedłużony przez Radę UE na dalsze okresy (o 6 miesięcy, jednak nie więcej niż dwa razy).

Ochrona tymczasowa daje prawo do pobytu i pracy w Polsce (a także prowadzenia działalności gospodarczej) bez zezwoleń. W przypadku zgłoszenia takiego żądania, daje również prawo do opieki zdrowotnej, zakwaterowania i wyżywienia, przy czym zakwaterowanie i wyżywienie może zostać zastąpione świadczeniem pieniężnym.

WAŻNE: Osoby objęte uprawnieniami opisanymi w pkt 2.2 uznaje się za objęte ochroną tymczasową (czasową) z mocy prawa, jako korzystające z dalej idących uprawnień.

3.2 Co to jest ochrona międzynarodowa (status uchodźcy)?

Ochrona międzynarodowa to specjalny status, jaki może zostać Ci przyznany, jeśli w kraju pochodzenia grozi Ci prześladowanie. Jeśli nie spełniasz przesłanek uzyskania statusu uchodźcy, ale w kraju pochodzenia jesteś narażona/narażony m.in. na poważne zagrożenie dla życia lub zdrowia, wynikające z powszechnego stosowania przemocy wobec ludności cywilnej w sytuacji międzynarodowego konfliktu zbrojnego, może Ci zostać przyznana ochrona uzupełniająca.

W Polsce wniosek o objęcie ochroną międzynarodową możesz złożyć do Straży Granicznej przy przekraczaniu granicy, a także w dowolnym czasie później. Decyzję podejmuje Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Decyzja powinna zostać wydana w ciągu 6 miesięcy, ale rzeczywisty czas oczekiwania na decyzję wynosi kilkanaście miesięcy. Ochrona międzynarodowa przyznawana jest bezterminowo.

Ochrona, po jej przyznaniu daje szerokie uprawnienia, w tym prawo do pobytu i pracy (także prowadzenia działalności gospodarczej) w danym państwie, a także prawo do szeregu nieodpłatnych świadczeń (m.in. opieki zdrowotnej, edukacji, pomocy społecznej). Pamiętaj jednak, że w okresie przed

wydaniem decyzji, od momentu złożenia wniosku nie możesz wyjechać z Polski. Nie możesz też pracować w Polsce w ciągu pierwszych 6 miesięcy trwania procedury.

3.3 W jakim państwie przysługuje mi ochrona tymczasowa lub międzynarodowa?

Ochronę tymczasową lub międzynarodową możesz uzyskać tylko na terytorium jednego państwa (i na terenie tego państwa korzystać z praw, jakie daje taki status).

Możesz udać się do wybranego państwa Unii Europejskiej i tam skorzystać z ochrony tymczasowej, zwłaszcza, jeśli masz paszport biometryczny i wjechałeś/wjechałaś do Unii Europejskiej w ruchu bezwizowym.

O ochronę międzynarodową możesz natomiast ubiegać się tylko w pierwszym kraju Unii Europejskiej, do którego wjedziesz. Również jeśli masz wizę lub zezwolenie na pobyt w którymś z państw Unii, możesz się ubiegać o ochronę międzynarodową tylko w tym państwie.

Jeśli korzystasz z ochrony międzynarodowej lub tymczasowej, możesz podróżować do innych krajów UE i przebywać w nich maksymalnie 90 dni w okresie 180 dni (ale nie masz automatycznie prawa do pracy na ich terytorium).

3.4 Czy warto skorzystać z ochrony tymczasowej lub międzynarodowej?

Korzystanie z ochrony tymczasowej oraz międzynarodowej jest Twoim prawem, a nie obowiązkiem.

Złożony wniosek o objęcie ochroną możesz w każdym czasie cofnąć, jeśli zmienisz zdanie.

Zanim zdecydujesz się skorzystać z ochrony tymczasowej lub międzynarodowej w danym państwie, oceń swoją sytuację, w szczególności zawodową i rodzinną, oraz rozwiązania, które przewiduje prawo tego państwa dla osób niekorzystających z takiej ochrony.

Ubieganie się o ochronę międzynarodową (status uchodźcy) w Polsce nie jest obecnie konieczne w przypadku osób, które są uprawnione do skorzystania z ochrony tymczasowej. Ubieganie się o ochronę tymczasową może być zaś uzasadnione w przypadku osób, które nie są objęte uprawnieniami opisanymi w pkt 2.2. Osoby objęte uprawnieniami opisanymi w pkt 2.2 uznaje się bowiem za objęte ochroną tymczasową (czasową) z mocy prawa, jako korzystające z dalej idących uprawnień.

3.5 Czy jeśli korzystam z ochrony tymczasowej, mogę się ubiegać o ochronę międzynarodową?

Tak, nie ma przeszkód, aby ubiegać się o ochronę międzynarodową w czasie korzystania z ochrony tymczasowej, na przykład, w celu objęcia nią okresu pobytu po wyczerpaniu okresu ochrony tymczasowej.

4. Pobyt w Polsce – wybrane zasady ogólne

4.1 Zezwolenia na pobyt czasowy

Jeśli przebywasz już w Polsce i możesz udowodnić cel pobytu w Polsce przekraczający 90 dni, np. pracę na podstawie zezwolenia na pracę lub oświadczenia (patrz szczegóły w pkt 5), możesz ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy, aby zalegalizować swój pobyt w Polsce. Osoba posiadająca zezwolenie na pobyt czasowy nie potrzebuje wizy.

Już samo złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy da Ci prawo do legalnego pobytu w Polsce do czasu wydania ostatecznej decyzji w Twojej sprawie.

Zezwolenie na pobyt czasowy uprawnia do pobytu w innych krajach strefy Schengen na okres nie dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu. Nie uprawnia ono jednak do podjęcia pracy w tych krajach (należy zawsze brać pod uwagę lokalne przepisy imigracyjne).

W Polsce dostępnych jest kilka rodzajów zezwoleń na pobyt czasowy. Istnieją wspólne elementy procedury dla wszystkich typów zezwoleń. Więcej szczegółów omawiamy w pkt 5.

4.2 Zezwolenia na pobyt stały

O zezwolenie na pobyt stały mogą ubiegać się osoby, które należą do jednej z kategorii wymienionych w ustawie, w szczególności cudzoziemcy polskiego pochodzenia i posiadacze ważnej *Karty Polaka*.

Okres ważności	Czas nieokreślony
Czas oczekiwania	Postępowanie trwa ok. 6 miesięcy
Opłata urzędowa	640 zł za zezwolenie i 50 zł za kartę pobytu Brak opłat dla posiadaczy <i>Karty Polaka</i>
Organ	Urząd Wojewódzki właściwy ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca w Polsce
Główne wymagane dokumenty	• formularz wniosku • fotografie paszportowe • kopia paszportu (wszystkie strony) i oryginał paszportu • kopia <i>Karty Polaka</i> i oryginał <i>Karty Polaka</i> • dokumenty potwierdzające posiadanie środków finansowych wystarczających na pokrycie kosztów utrzymania oraz na pokrycie kosztów powrotu na Ukrainę (np. wyciągi bankowe z ostatnich 6 miesięcy) • dowód posiadania publicznego ubezpieczenia zdrowotnego lub prywatnego ubezpieczenia medycznego dla podróżnych, ważnego w krajach strefy Schengen, na kwotę co najmniej 30 000 EUR na planowany okres pobytu

Osoby posiadające zezwolenie na pobyt stały są uprawnione do pracy w Polsce bez dodatkowych zezwoleń.

4.3 Wizy krajowe (D)

Jeśli możesz udowodnić cel pobytu w Polsce przekraczający 90 dni, np. pracę na podstawie zezwolenia na pracę lub oświadczenia (patrz szczegóły w pkt 5), możesz ubiegać się o wizę krajową (D), która zalegalizuje Twój pobyt w Polsce.

Wizy do Polski nie można jednak uzyskać w Polsce. Ubiegać się o nią należy w polskich konsulatach za granicą.

Okres ważności	od 91 dni do 365 dni; na krótsze pobyty w Polsce należy uzyskać wizę Schengen (obowiązuje podobna procedura); wizę można uzyskać wielokrotnie
Czas oczekiwania	Czas rozpatrywania wniosku wizowego wynosi do 15 dni od daty złożenia wniosku
Organ	Konsulaty RP za granicą
Główne wymagane dokumenty	• wniosek wizowy • fotografia paszportowa • kopia paszportu i oryginał paszportu • dokumenty potwierdzające posiadanie środków finansowych wystarczających na pokrycie kosztów utrzymania podczas całego planowanego pobytu oraz na pokrycie kosztów powrotu na Ukrainę • dowód posiadania publicznego ubezpieczenia zdrowotnego lub prywatnego ubezpieczenia medycznego dla podróżnych do krajów Schengen na kwotę co najmniej 30 000 EUR na planowany okres ważności wizy • dokumenty potwierdzające podstawę do pobytu w Polsce powyżej 90 dni

Wiza krajowa uprawnia również do pobytu w innych krajach strefy Schengen na okres nie dłuższy niż 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu. Nie uprawnia ona jednak do podjęcia pracy w tych krajach (należy zawsze brać pod uwagę lokalne przepisy imigracyjne).

5. Praca w Polsce – wybrane zasady ogólne

5.1 Program „Poland. Business Harbor” („PBH”) (dotyczy tylko obywateli Ukrainy, Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, oraz Rosji)

Jeśli masz wykształcenie lub doświadczenie zawodowe w sektorze IT/New Tech i polska firma z sektora IT oferuje Ci pracę, możesz ubiegać się o krajową wizę (D) z dopiskiem „Poland. Business Harbor.”

Wiza ta pozwoli Ci na pracę i pobyt w Polsce (bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę lub oświadczenia) oraz na sprowadzenie do Polski rodziny.

Lista firm partnerskich PBH dostępna jest na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/poland-businessharbour-en/itspecialist>

Uwagi	Posiadacze wizy PBH uzyskują pełny dostęp do polskiego rynku pracy (mogą swobodnie zmieniać pracę bez konieczności zmiany/uzyskania nowej wizy)
Okres ważności	Do 1 roku; można uzyskiwać wielokrotnie
Czas uzyskania	Wnioski wizowe rozpatrywane są priorytetowo w ciągu kilku dni
Opłata urzędowa	W ścieżce standardowej nie jest pobierana opłata
Organ	Konsulat RP za granicą
Główne wymagane dokumenty	• wniosek wizowy • fotografia paszportowa • kopia paszportu i oryginał paszportu • dowód posiadania publicznego ubezpieczenia zdrowotnego lub prywatnego ubezpieczenia medycznego na podróż do krajów Schengen na kwotę co najmniej 30 000 EUR na planowany okres ważności wizy • zaproszenie od firmy partnerskiej z Polski (istnieje możliwość dołączenia do listy partnerów przez zainteresowane firmy, w łatwy sposób). • dokument potwierdzający ukończenie studiów informatycznych lub co najmniej roczne doświadczenie w pracy w branży informatycznej

Informacje na temat programu Poland. Business Harbor, w tym pozostałych ścieżek, w ramach których można uzyskać wizę można znaleźć tutaj: <https://www.gov.pl/web/poland-businessharbour>

5.2 Oświadczenia* (dotyczy tylko obywateli Ukrainy, Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, oraz Rosji)

Jeśli nie spełniasz wymogów lub z innych powodów nie możesz ubiegać się o wizę krajową (D) Poland. Business Harbor, ale masz pracodawcę oferującego Ci pracę w Polsce, możesz pracować w Polsce na podstawie oświadczenia zarejestrowanego przez tego pracodawcę w lokalnym urzędzie pracy.

Okres ważności	Do 24 miesięcy
Czas uzyskania	Oświadczenie jest zwykle rejestrowane w ciągu 7 dni
Opłata urzędowa	30 zł
Organ	Urząd pracy właściwy dla siedziby polskiego pracodawcy
Strona postępowania	Polski pracodawca, który w trakcie całego procesu może być reprezentowany przez pełnomocnika na podstawie pełnomocnictwa
Wymagane dokumenty	• formularz oświadczenia • kopia paszportu • wyciąg z rejestru lub kopia polskiego dowodu osobistego pracodawcy • oświadczenie pracodawcy o niekaralności w związku z przepisami imigracyjnymi w Polsce

5.3 Zezwolenia na pracę*

Jeśli nie spełniasz wymogów lub z innych powodów nie możesz ubiegać się o wizę krajową (D) Poland. Business Harbor ani być zatrudnionym na podstawie oświadczenia, ale masz pracodawcę oferującego Ci pracę w Polsce lub zostałeś oddelegowany do pracy w Polsce przez pracodawcę spoza Polski, możesz pracować w Polsce na podstawie zezwolenia na pracę uzyskanego przez takiego pracodawcę. Istnieje kilka rodzajów zezwoleń na pracę; typ A dotyczy zatrudnienia przez polskiego pracodawcę; typy C-E dotyczą zatrudnienia w charakterze pracownika delegowanego do Polski z zagranicy; typ S dotyczy ściśle określonych w przepisach prac sezonowych.

Okres ważności	Do 3 lat (wyjątkiem jest zezwolenie S – do 9 miesięcy); można uzyskać wielokrotnie
Czas oczekiwania	Procedura trwa około 1-3 miesięcy (ok. 7 dni w przypadku zezwolenia S)
Opłata urzędowa	100 – 200 zł (30 zł w przypadku zezwolenia S)
Organ	Urząd Wojewódzki właściwy dla siedziby polskiego pracodawcy (zezwolenie A i B) lub miejsca pracy (zezwolenie C-E); powiatowy urząd pracy (zezwolenie S)
Główne wymagane dokumenty	• formularz wniosku i formularz statystyczny • kopia paszportu • wyciąg z rejestru lub kopia polskiego dowodu osobistego pracodawcy • oświadczenie pracodawcy o niekaralności w związku z przepisami imigracyjnymi w Polsce • zaświadczenie z lokalnego urzędu pracy (informacja starosty) oraz dokumenty potwierdzające wykształcenie, doświadczenie zawodowe i kwalifikacje (nie zawsze wymagane)

* Oświadczenie i zezwolenie na pracę uprawnia Cię do legalnej pracy u danego pracodawcy, ale nie legalizuje Twojego pobytu w Polsce. Oznacza to, że musisz posiadać także odpowiednią podstawę do pobytu (np. ruch bezwizowy, wiza, zezwolenie na pobyt).

5.4 Zezwolenia na pobyt czasowy

Zezwolenie na pobyt czasowy może być podstawą do pobytu w Polsce przez okres dłuższy niż 90 dni z kilku powodów, w tym tych które zostały omówione w pkt 4. Może być również wykorzystane jako jednolita podstawa do pracy i pobytu w Polsce.

Zezwolenia na pobyt czasowy, które umożliwiają również podjęcie pracy w Polsce bez konieczności uzyskania dodatkowego dokumentu uprawniającego do pracy to m.in:

- zezwolenie na pobyt czasowy i pracę – może być stosowane do większości rodzajów pracy wykonywanej na rzecz pracodawcy w Polsce,
- zezwolenie na pobyt czasowy dla pracowników o wysokich kwalifikacjach (tzw. niebieska karta) – dotyczy pracy w zawodzie wymagającym wykształcenia wyższego lub co najmniej 5-letniego doświadczenia zawodowego na poziomie porównywalnym do wykształcenia wyższego,
- zezwolenie na pobyt w celu prowadzenia działalności gospodarczej – jest udzielane cudzoziemcowi, którego celem pobytu w Polsce jest prowadzenie indywidualnej działalności gospodarczej, pełnienie funkcji w zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjnej, w której cudzoziemiec posiada udziały, prowadzenie spraw spółki komandytowej lub komandytowo-akcyjnej przez komplementariusza lub pełnienie funkcji prokurenta.

Rodzaj zezwolenia	na pobyt i pracę	niebieska karta	dla przedsiębiorcy
Okres ważności	Do 3 lat; można uzyskać wielokrotnie		Do 3 lub 5 lat; można uzyskać wielokrotnie
Czas oczekiwania	Postępowanie trwa ok. 5-9 miesięcy		
Opłata urzędowa	340-440 zł za zezwolenie i 50 zł za kartę pobytu		
Organ	Urząd Wojewódzki właściwy dla miejsca zamieszkania w Polsce		
Główne wymagane dokumenty	• formularz wniosku • dowód posiadania publicznego ubezpieczenia zdrowotnego lub prywatnego ubezpieczenia medycznego na podróż do krajów Schengen na kwotę co najmniej 30 000 EUR		
	• tzw. informacja starosty i dokumenty potwierdzające wykształcenie, doświadczenie zawodowe i kwalifikacje (z wyjątkami)		• dokument potwierdzający miejsce zamieszkania w Polsce (np. umowa najmu)
		• umowa o pracę lub zlecenia zawarta na okres co najmniej roku • dokumenty potwierdzające wykształcenie lub doświadczenie zawodowe	• zaświadczenia z ZUS i Urzędu Skarbowego o braku zaległości w składkach na ubezpieczenie społeczne i w podatkach • dokumenty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą potwierdzające przychody, zatrudnienie, itp.

Powyższe dokumenty pobytowe uprawniają również do pobytu w celu innym niż praca w innych krajach strefy Schengen przez okres nieprzekraczający 90 dni w ciągu każdego 180-dniowego okresu.

6. Członkowie rodziny – wybrane zasady ogólne

Zezwolenia na pobyt czasowy dla członków rodziny i bliskich

Jeśli przebywasz w Polsce legalnie, możesz sprowadzić do Polski swoją rodzinę. O zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną mogą ubiegać się tylko:

- małżonek (małżeństwo musi być uznane przez polskie prawo),
- małoletnie dziecko (poniżej 18 roku życia) – biologiczne, przysposobione lub inne dziecko pozostające na utrzymaniu cudzoziemca, nad którym cudzoziemiec sprawuje faktyczną władzę rodzicielską (np. dziecko małżonka z poprzedniego związku).

Zezwolenie na pobyt czasowy mogą też otrzymać Twoi bliscy (np. rodzice, dziadkowie, rodzeństwo) lub inne osoby, które prowadzą z Tobą życie rodzinne (np. partner). Jest to zezwolenie na pobyt czasowy wydawane ze względu na tak zwane „inne okoliczności”.

Można złożyć wniosek o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy dla członków rodziny, którzy przebywają poza granicami Polski, za ich pisemną zgodą. W przypadku cudzoziemca małoletniego wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy składa co najmniej jedno z rodziców lub opiekunów prawnych.

Procedura wydawania tego typu zezwolenia jest zgodna z ogólnymi zasadami wspólnymi dla wszystkich typów zezwoleń na pobyt czasowy.

Okres ważności	Taka sama jak okres Twojego pobytu na podstawie wizy lub zezwolenia na pobyt; można ją uzyskać wielokrotnie
Czas uzyskania	Procedura trwa ok. 6 miesięcy
Opłata urzędowa	340 zł za zezwolenie i 50 zł za kartę pobytu
Organ	Urząd Wojewódzki właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny w Polsce
Główne wymagane dokumenty	• dokumenty potwierdzające podstawę prawną pobytu w Polsce • dokument potwierdzający tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego, w którym przebywa lub zamierza przebywać członek rodziny (np. umowa najmu) • dokumenty potwierdzające, że członek rodziny posiada ubezpieczenie zdrowotne lub że ubezpieczyciel pokrywa koszty leczenia członka rodziny w Polsce (np. formularz ZUS ZCNA, polisa ubezpieczeniowa), • akty stanu cywilnego potwierdzające stopień pokrewieństwa lub powinowactwa uznawany przez prawo polskie i opatrzone klauzulą apostille • dowód prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego • dokumenty potwierdzające posiadanie stałego i regularnego źródła dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i rodziny (co najmniej 600 zł netto na osobę w rodzinie)

Zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia z rodziną uprawnia członków Twojej rodziny do pracy w Polsce (bez konieczności uzyskania oświadczenia lub zezwolenia na pracę), jeśli przebywasz w Polsce na podstawie:

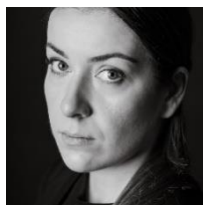
- zezwolenia na pobyt stały,
- zezwolenia na pobyt długoterminowy w UE,
- zezwolenia na pobyt czasowy przez co najmniej 2 lata przed złożeniem wniosku,
- zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.

Zezwolenie na pobyt czasowy „ze względu na inne okoliczności” nie uprawnia do wykonywania pracy w Polsce bez uzyskania dodatkowego dokumentu legalizującego pracę.

Magdalena Świtajska
adwokat, partner

Praktyka Prawa Pracy i Globalnej Mobilności
magdalena.switajska@wardynski.com.pl

Katarzyna Sawicka
adwokat

Praktyka Prawa Pracy i Globalnej Mobilności
katarzyna.sawicka@wardynski.com.pl

WARDYŃSKI I WSPÓLNICY

AL. UJAZDOWSKIE 10

00-478 WARSZAWA

TEL.: +48 22 437 82 00, 22 537 82 00

FAKS: 22 437 82 01, 22 537 82 01.

E-MAIL: WARSAW@WARDYNSKI.COM.PL

WWW.WARDYNSKI.COM.PL

KRAKÓW

UL. LUDWINOWSKA 7/5

30-331 KRAKÓW

TEL.: + 48 12 290 86 20

FAKS: + 48 12 290 86 21

KRAKOW@WARDYNSKI.COM.PL

POZNAŃ

UL. MARCELIŃSKA 90

60-324 POZNAŃ

TEL.: + 48 61 651 87 00

FAKS: + 48 61 651 87 01

POZNAN@WARDYNSKI.COM.PL

WROCŁAW

UL. GWIAŻDZISTA 66

53-413 WROCŁAW

TEL.: + 48 71 348 86 00

FAKS: + 48 71 348 86 01

WROCLAW@WARDYNSKI.COM.PL